రాఘవపాండవీయం

రాజరాజనరేంద్రుడు రాజమహేంద్రవరాన్ని రాజధానిగా చేసుకొని వేంగిదేశాన్ని పరిపాలిస్తున్న రోజులవి. నన్నయభట్టారకుడు ఆయన ఆస్థానంలో కవీశ్వరుడుగా, పురోహితుడుగా, అమాత్యుడుగా వుంటూ సమస్త రాచకార్యాలు కొనసాగిస్తున్నాడు.

రాజరాజు మహోవైభవాన్ని పొందుతూ అఖండమైన కీర్తిని ఆర్జించాడు రాజదర్శనం కావాలంటే అనన్య సామాన్య లభ్యంగా వుంటూ వచ్చింది.

ఆ కాలంలోనే ద్రాక్షారామకు సమీపంగా అంటే సుమారు నాలుగైదు క్రోసుల దూరంలో వేములవాడనే చిన్న గ్రామంలో భీమకవి అనే ఒక నియోగి బ్రాహ్మణుడుండేవాడు. భీమకవి భీమేశ్వరుని అను

గరికిపాటి సత్యనారాయణరావు

గ్రహంవల్ల పుట్టిన మహాకవి.. నిరుపేద. రాజరాజు పేరు ప్రతిష్ఠలు వింటూవచ్చిన భీమకవికి ఒక చిన్న ఆలోచన తట్టింది తాను అనేక వ్యయప్రయాసలకోర్చి రచించిన రాఘవపాండవీయాన్ని రాజరాజుకు అంకితమిచ్చి సత్కారముల పొందాలని ఉవ్విళ్లూరాడు.

రాఘవ పాండవీయం ద్వ్యర్థికావ్యం. అంతకుముందెప్పుడూ ద్వ్యర్థికావ్యాన్ని ఏ కవీ రాయలేదు అంటే అంత కష్టతరమైన కావ్యమన్నమాట.

సరే! ఒక సుముహూర్తాన రాజమహేంద్రవరానికి బయలుదేరాడు భీమకవి. గమ్యస్థానం చేరుకొన్నాడన్నమాటే గాని, అతగాడికి రాజదర్శనం అయ్యే అవకాశాలు

ఏకోశానా కానరాలేదు.

ప్రతిరోజూ ప్రాణం విసిగేలా, కాళ్లు అరిగేలా కోట ప్రాకారం చుట్టూ తిరగటం, నిరాశతో నిస్పృహతో వెనుదిరిగిపోవటం జరిగేది. చివరికి ప్రాణం విసిగి ఒక నిర్ణయానికి రాగలిగాడు భీమకవి. అదేమంటే?... రాజరాజు అంతరంగిక మిత్రుడు నన్నయ భట్టారకుడని, ఆయన్ను ఆశ్రయిస్తే తన కోర్కె సఫలీకృతం కాగలదని నిర్ణయించుకొని, నన్నయభటారకుని గృహానికి చేరుకొన్నాడు. తాను అనుకొన్నట్లుగానే నన్నయభట్టారకుని దర్శనం సునాయాసంగా చేసుకోగలిగాడు. నన్నయభట్టారకుడు భీమకవిని ఉచితరీతిని సత్కరించి అతిథి మర్యాదలు చేశాడు. ఉభయులు తాంబూలం సేవిస్తూ ఊయలబల్లమీద తిష్ఠవేసి, ఉల్లాసంగా ఊగుతూ ఆ చిరుగాలికి దేహాన్ని ఆరబెట్టుకుంటూ వున్నారు ఉన్నట్టుండి నన్నయభట్టారకు డన్నాడు.

"ఆ!...తమరింతకూ ఈ గ్రామం రావటం దేనికోసం?"

భీమకవి చిరునవ్వు చిందిస్తూ అన్నాడు:

"రాజదర్శనం చేసుకోవాలని"

"ఏమిటీ?. .రారాజు దర్శనమా?"

"ఊ" క్లుప్తంగా అన్నాడు భీమకవి.

"మీరు కవిపుంగవులా?"

"అవునూ.. ఏం?"

"అహ ఏంలేదూ!.. ఏ గ్రంథాన్ని 'అంకితమిస్తారూ?" ఆత్రంగా అడిగాడు నన్నయ.

"రాఘవపాండవీయం....ద్వ్యర్థి కావ్యం లెండి" నిర్లక్ష్యంగా సమాధానమిచ్చాడు భీమకవి.

"ద్వ్యర్థికావ్యమా?" అత్యాశ్చర్యంతో క్షణకాలం నిశ్చేష్టుడయ్యాడు నన్నయ.

అతని మస్తిష్కంలో.. .... ఒక్కుమ్మడిగా ఎన్నో ఆలోచనలు కెరటాల్లా పొంగి పొరలుతున్నాయ్...... ఉన్నట్టుండి అతనిలో ఈర్ష్యకూడా రాజొచ్చింది తాను నిజానికి సరసమైన కవిత్వాన్ని చెప్పగలడు. తలచుకొంటే ద్వ్యర్థికావ్యాన్ని రచించగలడు కూడ. . కానీ అనేక కష్టాలుపడి తానా గ్రంథం వ్రాయటానికి వెనుకంజవేశాడు. ఈ రోజున భీమకవికి రాజదర్శనం చేయిస్తే రాజరాజు తన్నుకూడా ద్వ్యర్థికావ్యాన్ని వ్రాయమని హుకుం జారీచేస్తాడు. రాజరాజుని తిరస్కరించడం దుర్లభమవుతుంది. తాను ఆ కావ్యాన్ని వ్రాయటానికి పూనుకొంటే అనేక ప్రయాసలకు గురికావలసి వస్తుంది. ఈ గొడవలన్నీ యెందుకూ భీమకవికి రాజదర్శనంకాకుండా చేయటమే తనకు మంచిపని. అదే తనకు అన్నివిధాలా అనుకూలమైంది. ఎవ్విధమైన మోసంచెయ్యటానికైనా తాను వెనకాడకూడదు......యిలా ఎన్నో ఆలోచనలు ఆలోచిస్తూ భీమకవి పిలుపు వినగానే తాను ఈ లోకంలోకి వచ్చిపడ్డాడు.

"ఏమిటో దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నారు?" ఊయల బల్లమీదనుంచి కిందికిదిగ్తూ అన్నాడు భీమకవి.

"అహ!...రాజదర్శనం ఎట్లా వీలవుతుందని నా ఆలోచన" వ్యంగ్యం స్ఫురించేటట్లు అన్నాడు నన్నయ భట్టారకుడు.

"ఏం?. తమబోటివారలకది అసాధ్యమా?"

"కాదు.. కానీ .కానీ. ఇఇఇ" నసిగాడు నన్నయ భట్టారకుడు.

"చెప్పండి!...అనుమాన మెందుకు"

"ఇప్పట్లో కాదు" అదోరకం గొంతుతో అన్నాడు నన్నయ.

"ఎప్పట్లో అవుతుంది?"

"చెప్పలేను"

"ఓహో!...అస లంటూవుంటుందా?"

"ముమ్మాటికి"

"నిజంగా?"

"ఊ" తల పంకించాడు నన్నయ.

"వస్తా"

"చిత్తం!"

భీమకవి అక్కడినుండి తాను ఇన్నాళ్లుగా వుంటున్న సత్రానికి వెళ్ళిపోయాడు. ప్రతీరోజు భీమకవి నన్నయ భట్టారకుని కలుసుకొని అనేకవిధాల ప్రశ్నలు వేసేవాడు. నన్నయ భట్టారకుడు ఏవో సాకులు చెప్తూ యుక్తి యుక్తంగా తప్పించుకొనేవాడు.

రోజులు దొర్లిపోతున్నాయ్! భీమకవికి రాజదర్శనం అయ్యే సూచనలు ఏకోశానా గోచరించటంలేదు. అతనికి అరికాలిమంట నెత్తికెక్కింది. ఏలాగైనా ఈ రోజున నిక్కచ్చిగా, నిర్మొహమాటంగా మాట్లాడి అటో ఇటో తేల్చుకోవాలని తనలో తాను ఘాటుగా నిశ్చయించుకొన్నాడు. సరే! బయలుదేరి నన్నయ భట్టారకుని గృహానికి చేరుకొన్నాడు భీమకవి.

ఆ సమయంలో నన్నయ భట్టారకుడు వ్యాసమహర్షి వ్రాసిన సంస్కృత భారతాన్ని ఆమూలాగ్రంగా వల్లెవేస్తున్నాడు. భీమకవి రాకతో అతని పాన పఠనానికి అంతరాయం కలిగింది.

"దయచేయండి"!అంటూ ఆహ్వానించాడు నన్నయ భట్టారకుడు భీమకవిని.

భీమకవి కింద పెదవినిపై పళ్ళతో నొక్కిపట్టి, కనుబొమలుచిట్లించి సూటిగా నన్నయ భట్టారకుని కళ్లల్లోకి చూశాడు. ఈ చూపులతో నన్నయభట్టారకుని ముఖంకూడ పూసరవెల్లిలా రంగులు మారుస్తోంది.

"సత్కారాలూ, ఆహ్వానాలూ అనవసరం . ఆలోచిస్తే అసహ్యంకూడాను... యింతకీ ఏమి నిర్ణయించావ్? రాజదర్శనం చేయిస్తావా? ఇలానే కాలయాపన చేసి మోసం చేస్తావా?" పిడుగులు కురుస్తున్నట్లు అనేశాడు భీమకవి.

"ఏమయ్యోయ్!. మర్యాదిచ్చి మర్యాద పుచ్చుకో! ... అంతే కాని తొందరపడి మాటలు మిగలకు . నీ విషయం ప్రభువుల వారికి మనవిచేశాం! నీ కృతిని స్వయంగా ఆమూలాగ్రంగా పరీక్షిస్తే గానీ, రాజదర్శనం కలగదని ప్రభువుల ఆజ్ఞ. అందుకు నీవు సంసిద్ధుడవేనా?..."

"నిస్సందేహంగా!...యిదిగో గ్రంథం. నే వెళ్ళొస్తా!. అయిదురోజుల్లో మళ్లా పునర్దర్శనం చేసుకొని వివరాలు తెలుసుకొంటాను ..సెలవ్" అంటూ చరచరా అడుగులు వేసుకొంటూ వెళ్లిపోయాడు భీమకవి

నన్నయభట్టారకుడు, వ్యాసులవారి సంస్కృతభారతాన్ని ప్రక్కకునెట్టి, రాఘవపాండవీయాన్ని చదవ నారంభించాడు. మధ్య మధ్య కొన్ని అంశాలు చదవటంతో భీమకవి యొక్క కవితాధోరణి అతనికి కరతలామలకమయింది. అలా శూన్యంలోకి చూస్తూ ఆలోచించటం మొదలెట్టాడు.

రాఘవపాండవీయము రచన అతిప్రతిభావంతంగా సాగింది గూఢార్థములతో, ద్వంద్వార్థములతో మిళితమై మిక్కిలి కొనియాడతగినదిగా వుంది. ఆలోచిస్తే అతని ముందు తానె అన్నివిధాలా దిగదుడుపే!. . రాజరాజు ఈ గ్రంథాన్ని పరిశీలించి, పరీక్షిస్తే తన్ను హీనంగా చూడటం జరుగుతుంది. అది ముమ్మాటికి సత్యం. గతంలో తన కున్న పేరు ప్రతిష్ఠలు త్రుటిలో మాయమవుతవి. ఆ పేరు ప్రతిష్ఠలు భీమకవి అధీనమై అలరారుతవి. అతగాడు తన స్థానాన్ని సునాయాసంగా పొందగలుగుతాడు తాను జీవచ్ఛవంలా వుండటం జరుగు

(56-వ పేజీ చూడండి)

శ్రీ కాఫ్
దగ్గు, ఉబ్బసములకు
దివ్యౌషధము
శ్రీవత్స కెమికల్స్ & డ్రగ్స్
లిమిటెడ్, మద్రాసు-30

★ రాఘవ పాండవీయం ★

ఉంది... ఇవన్నీ వట్టి ఆలోచనలు, అను మానాలూను,...!!! ఇంకెందుకూ?.. భీమ కవికి రాజ దర్శనం కలుగకుండా చెయ్యాలి! ... అక్కడదాకా యెందుకూ ..., అసలీ గ్రంథాన్ని ప్రభువుల చూపుల కందకుండా చేస్తే మరీ మంచిది ..అవును యిదే ఉత్తమం...” అని అనుకొంటూ ఆ గ్రంథాన్ని అగ్ని హోత్రుడికి ఆహుతి చేశాడు అర్థ ఘడియలో.

అతని మనస్సు తేలిక పడింది.

అనుకున్న ప్రకారం, అయిదురోజులూ గడిచిపోయాయి. భీమకవి నన్నయభట్టారకుని గృహానికి ఏతెంచాడు. భీమకవిని చూడటంతో నన్నయ భట్టారకుని మనస్సులో భయమూ, బెదురూ మొంటూ వుంది. పైకి గాంభీర్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూ అతణ్ణి ఆహ్వానించాడు.

“పండితోత్తమా! . మీ గ్రంథాన్ని ప్రభువులకు అందజేశాము. అయితేనేం! ఆయన ఆమూలాగ్రంగా పరిశీలించి పెదవి విరిచాడు .. అంతటి చచ్చురచన తానిదివరలో ఎప్పుడూ చూడలేదన్నాడు. ప్చ్!!! అంతా దైవ నిర్ణయం” అన్నాడు నన్నయ భట్టారకుడు.

భీమకవికి ఆపాదమస్తకం కంపించి పోయింది. అతని మస్తిష్కంలో అగ్ని జ్వాలలు పుట్టుకొచ్చాయి. దీర్ఘంగా ఆలోచించి, దివ్యదృష్టితో జరిగిన సంగతంతా తెలుసుకొన్నాడు. నన్నయ భట్టారకుడు చేసిన మోసం అతనికి అవగాహన మైంది.

“నీ పక్క విషయాలు కట్టిపెట్టు. నీ కుతంత్రాలు నా దగ్గర సాగవ్!.. నువ్వు నా గ్రంథాన్ని దగ్ధం చేశావ్!. అయితే ఏం? నా బుర్రలో వున్న తెలివిని మార్చ లేవుగా? ఇదిగో నువ్వు చేసిన మోసానికి ప్రతిఫలం” అంటూ ఊయల మంచంపై వున్న ఆంధ్ర వ్యాకరణాన్ని ఉత్తవియుంగా త్రుంచి నామరూపాల్లేకుండా చేశాడు.

“అంతే కాదు!.. నువ్వు చేసిన మోసానికి శిక్ష చాలదు. శాపం యిస్తున్నాను. త్వరలో నువ్వు భారతాన్ని ఆంధ్రీకరిస్తావ్. అది మూడు పర్వాలైనా పూర్తికాకుండా మరణిస్తావ్” అంటూ పురోన్ముఖుడయ్యాడు భీమకవి.

ఆ తర్వాత నన్నయ భట్టారకుడు భారతాన్ని ఆంధ్రీకరించటం, భీమకవి శాపం మూలంగా మూడు పర్వాలైనా పూర్తిగాకుండా మరణించటం జరిగింది. ఆ తర్వాత భారతాన్ని, తిక్కన సోమయాజి, ఎఱ్ఱాప్రగడ పూర్తి చెయ్యటం మనకు తెలిసిన విషయమే! ★

కృత్రిమచంద్రగోళాల ప్రయోగం

(31-వ పేజీ తరువాయి)

ఆసియా అనీ, అమెరికా అనీ, యూరప్ అనీ వేరు వేరు ఖండాలు కనిపించవు. ఈ దేశం మాది, ఈ రాజ్యం మాది, ఈ ఇల్లు మాది అనే తేడాలే మాసిపోతాయి. బ్రహ్మాండమైన సృష్టిలో భూమి విలువలోని విలువనీ, మానవుడు ఆ విలువలోని విలువనీ తెలిసివస్తుంది. అప్పుడు బహుశా మానవుడు తనయొక్క, తన కోరికలయొక్క అల్పత్వాన్ని గ్రహించి అల్లర చిల్లర వేషాలు మానేసి నిజమైన మానవత్వం సంపాదించుకుంటాడేమో! అప్పుడు బహుశా ఇంకా అధికవిజ్ఞాన పిపాసతో గ్రహాలనే అధిగమించి దూరాన మినుకు మినుకు మంటున్న నక్షత్రాల కేసే ప్రయాణం సాగిస్తాడేమో! ఎవరు ఊహించగలరు? ★

అసలు జబ్బు

“డాక్టరుగారూ! ఈ మధ్య నాకు వంట్లో నలతగా వుంటోందండి. జబ్బేమిటో పరీక్షచేసి చెబుతారూ!” అంటూ ఒకావిడ ఆఫీసు లోపలికొచ్చి ఒకాయనన్నడిగింది.

“పరీక్ష చేయకుండానే చెబుతానమ్మా. మొదటిది, మీరు అనవసరంగా లావెక్కారు. కొవ్వు తగ్గించుకోడానికి ప్రయత్నించండి. రెండోది, మీ పళ్లు అట్టే గట్టిగా ఉన్నట్టులేదు. కొత్త పళ్లు కట్టించుకోండి. మూడోది, మీరు కళ్లజోడు పెట్టించుకోండి. పెట్టించుకొన్న తరవాత బయట వున్న బోర్డు చూస్తే ఇది డాక్టరుగారిల్లు కాదనీ, ప్లీడరుగారిల్లనీ తెలుస్తుంది,” అన్నాడు ప్లీడరు గుమాస్తా.

వనితావాణి

(42-వ పేజీ తరువాయి)

ఫలానా అమ్మాయి చదువుకి ఆమె భర్తే కారణం, ఆయనే పట్టుబట్టి చదివించాడు. అన్నప్పుడు ఆ స్త్రీ నవమానించినట్టే? మానవత గుణగణాల్ని వ్రాసేప్పుడు “ఇది స్త్రీలల్లోనూ వుంటుంది” అనే వాక్యాలెన్నిటో చూస్తాం అంటే పురుషులంతా స్త్రీలల్లో కూడా ఆ అవగుణాలున్నందుకే సంతోషిస్తున్నట్టేనా? ★

జానకి, (గుంటూరు.)

పిల్లలకడుపునొప్పులు త్వరలో నివారించును

గ్రైపాసిల్

(గ్రైప్ మిక్చర్)

Printed and Published for Nageswara Rao Estates (Private) Ltd , by S. Radha Krishna at The Andhra Patrika Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras-1. Editor S Sambhu Prasad